

Retningslinjer for godkendelse af litrauddannelser

banedanmark

Indholdet i dette dokument er udarbejdet af:
Fagansvarlig, Lars Veiler (LTVJ)

Godkendt af:
Uddannelseschef, Lauge Køcks Philipsen (LKPH)

<i>Version</i>	<i>Dato</i>	<i>Udarbejdet af</i>	<i>Godkendt af</i>	<i>Ændring</i>
6	01.07.2019	LVNS	LKPH	Redaktionelle ændringer
5	06.03.2018	LVNS	LKPH	Ændret godkender til LKPH Redaktionelle ændringer
4	01.09.2017	LVNS	KATJ	Punkt 7.1 dokumentation medbringes til prøven
3	10.01.2017	LVNS	KATJ	Ændret i forhold til ny lokomotivførerbekendtgørelse
2	12.07.2016	LTVJ	KATJ	Punkt 5.1 skriftlig prøve er tilføjet
1	01.04.2015	LTVJ	KATJ	Første udgave

*Uddannelseskompendium
for uddannelse af
lokomotivførere*

Banedanmark
HR Uddannelse
Sikkerhedsuddannelser
Carsten Niebuhrs Gade 43
1577 København V
www.banedanmark.dk

Forfatter: Lars Veiler
Mail: ltvj@bane.dk
Telefon: 8234 0000

Indholdsfortegnelse

1	Retningslinjer for godkendelse af litrauddannelser	4
1.0	Hjemmelsgrundlag og referencer	4
1.1	Målgruppe	4
1.2	Målbeskrivelse	4
1.3	Materieltype	4
1.4	Godkendelse af litrauddannelser.....	5
1.5	Tilsyn med uddannelsen	8
1.6	Uddannelse af kørelærere ved indkøb af nyt materiel	8

1 RETNINGSLINJER FOR GODKENDELSE AF LITRAUDDANNELSER

1.0 Hjemmelsgrundlag og referencer

Disse retningslinjer er udarbejdet på baggrund af:

- Bekendtgørelse om certificering af lokomotivførere (Lokomotivførerbekendtgørelsen)
- Bekendtgørelse om godkendelse til uddannelse af lokomotivførere på jernbaneanrådet
- Kommissionens Forordning (EU) Nr. 36/2010 af 3. december 2009 om EF-modeller for lokomotivførerlicens, supplerende certifikater, bekræftede genpartier af supplerende certifikater og ansøgningsformular til lokomotivførerlicens, jf. Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2007/59/EF

Derudover bygger retningslinjerne på følgende branchenormer som er udarbejdet i Jernbanebranchens-uddannelsessamarbejde:

- Branchenormer for licens- og certifikatuddannelser
- Branchenormer for fag- og kørelærere samt censorer

1.1 Målgruppe

Disse retningslinjer henvender sig til materielejere.

1.2 Målbeskrivelse

Formål

Disse retningslinjer har til formål at beskrive rolle- og ansvarsfordeling samt hvilke kriterier, der skal være opfyldt i forhold til godkendelse af litrauddannelse samt tilrettelæggelse og gennemførelse heraf.

Retningslinjerne beskriver minimumskravene til en litrauddannelse af lokomotivfører til arbejdskøretøjer. Litrauddannelsen har til formål at sikre, at lokomotivføreren er bekendt med de særlige forhold, som findes på det arbejdskøretøj, som lokomotivføreren skal føre. Litrauddannelsen skal således sikre, at lokomotivføreren har det nødvendige litrakendskab, som omfatter de konkrete kompetencer, som sikrer en sikkerhedsmæssig korrekt betjening af køretøjet.

For at Banedanmark kan behandle og godkende en materielejers udarbejdelse af en litrauddannelse, skal materielejeren indsende de dokumenter, som er nævnt i afsnit 7.3 "Dokumenter til godkendelse".

1.3 Materieltype

For hver materieltype skal der udarbejdes en uddannelse. Der er tale om en ny materieltype, når der er væsentlige forskelle i eksempelvis:

- Hvorledes bremsesystemet er opbygget, betjenes og vedligeholdes
- Hvorledes traktionssystemet er opbygget, virker og vedligeholdes
- Hvilke kommunikationssystemer, der er installeret, og betjening af disse varierer
- Hvilke nødprocedurer, der skal anvendes ved f.eks. havari og nedbrud
- Hvorledes eftermonteret udstyr er opbygget og sikres til kørsel
- Væsentlige ændringer i manualer og betjeningsvejledning.

Materielejer skal i den forbindelse udarbejde en risikovurdering, som opfylder Banedanmarks retningslinjer for risikovurderinger. Risikovurderingen skal tage højde for køretøjets anvendelse herunder behov for uddannelse og vejledning. I forbindelse med ændringer på eksisterende køretøjer indgår vurdering af uddannelse som en naturlig del af CSM risikoleddelse. Vurderingen indgår i

grundlaget for godkendelse af ændringen.

Materielejer skal beskrive disse forskelle og vurdere behovet for uddannelse. Materielejeren kan vurdere, at det er tilstrækkeligt at benytte sig af en eksisterende uddannelse, supplere eksisterende uddannelser eller udarbejde en uddannelse.

1.4 Godkendelse af litrauddannelser

Proces

For at kunne godkende en litrauddannelse gennemfører Banedanmark en række aktiviteter for at sikre dokumenternes relevans.

Processen for godkendelse af litra består som udgangspunkt af følgende:

- Materielejer sender de i punkt 7.3 ”Dokumenter til godkendelse” nævnte dokumenter til godkendelse
- Banedanmark gennemgår dokumenterne i henhold til de i nærværende retningslinjer og Branchenormen stillede krav
- Banedanmark udarbejder en evalueringsplan, se punkt 6.4, herunder efterprøver og kontrollerer indholdet i de relevante dokumenter ved en praktisk gennemgang af materiellet
- Banedanmark kontrollerer om den fremsendte ansøgning indeholder de krævede elementer og sammenholder dokumentationen med resultatet af den praktiske gennemgang af materiellet. Begge dele kan give anledning til ændringsforslag, som drøftes med materielejer

Efter eventuelle ændringer er gennemført tilfredsstillende, godkender Banedanmark den ansøgte litra uddannelse. Hvis den pågældende litra ikke er på Branchenormens liste over litra som henhører under Branchenormen, sender Banedanmark, efter at have kvalitetssikret alle relevante dokumenter, den pågældende litrauddannelse til godkendelse i Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen.

Ansvarlig for godkendelse af litrauddannelse

Banedanmarks fagansvarlige for litra har ansvaret for følgende (kun gældende for litra som henhører under Branchenormer for licens- og certifikatuddannelser):

- At gennemføre godkendelsesprocessen i henhold til ovenstående procesbeskrivelse
- At godkende relevante dokumenter i relation til punkt 6.3
- At udarbejde evalueringsplan i henhold til punkt 6.4
- At foretage den endelige godkendelse af den pågældende litrauddannelse.

For uddannelser i relation til litra, som ikke henhører under Branchenormen, gennemføres ovenstående aktiviteter af Banedanmarks fagansvarlige med undtagelse af den endelige godkendelse af den pågældende litrauddannelse, som foretages af Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen. Det er Banedanmarks ansvar at indsende den pågældende litrauddannelse til godkendelse i Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen.

Dokumenter til godkendelse

Til hver uddannelse skal der udarbejdes og godkendes en samlet pakke af dokumenter, der som minimum skal indeholde:

- Betjeningsvejledning (Driftinstruks)
- Manual, der tager udgangspunkt i maskinproducentens manual, og som beskriver eftermonteret ekstra udstyr
- Vedligeholdelsesplan, der i detaljer beskriver vedligeholdelsen af maskinen i hele dens levetid.

- Uddannelsesplan, inkl. lektionsplaner, som beskriver:
- Indhold
- Hvorledes uddannelsen agtes gennemført
- Hvor i uddannelsesforløbet de forskellige prøver lægges.

Evalueringsplan

Der vil være behov for at verificere om indholdet af de fremsendte dokumenter er dækkende, letforståelige og i øvrigt relevante for det pågældende materiel.

I forbindelse med granskningen af dokumentationen til den pågældende litrauddannelse, udarbejder Banedanmark en evalueringsplan, som sikrer, at beskrivelser sammenholdes med praktisk gennemførelse af maskinens betjening.

Der vil blive lagt særlig vægt på kontrol af f.eks. betjening af sikkerhedsudstyr, nødbetjening, særlige køretøjsspecifikke sikkerhedsfunktioner og lignende.

Det skal endvidere observeres om tekniske formuleringer er lette at forstå, og om der er overensstemmelse mellem tekst og praksis.

Ved en fysisk gennemgang af materiellet gennemgår Banedanmark den udarbejdede evalueringsplan sammen med kørelæreren, som skal forestå uddannelse i den pågældende litra og evt. en mekaniker/tekniker med indgående kendskab til køretøjets konstruktion, som kan demonstrere de forhold som Banedanmark måtte ønske.

Uddannelsens indhold

Teoretisk Del

Igennem den teoretiske del af uddannelsen skal lokomotivføreren opnå:

- Kendskab til relevante dokumenter og disses betydning:
- F.eks. ibrugtagningstilladelse, kortslutningsattest, revisionsattest og betjeningsvejledning
- Kendskab til alt relevant sikkerhedsudstyr:
- F.eks. Sifa, ICI/ERTMS, togradio og anden kommunikationsudstyr
- Kendskab til betydningen af indvendige og udvendige mærker og særlige symboler (f.eks. farligt gods)
- Kendskab til fritrumsprofilet (det pågældende køretøj skal være indtegnet i fritrumsprofilet)
- Kunne beregne og tjekke bremseevnen i forhold til strækningskravene, herunder udfylde bremseseddel
- Kendskab til de maksimale tilladte hastigheder for køretøjet.

Praktisk Del

Igennem den praktiske del af uddannelsen skal lokomotivføreren:

- Opnå kendskab til den mekaniske opbygning:
- Hjul og bogier
- Brændstofs-system, elektriske systemer, pneumatiske systemer
- Ud- og indkobling af udstyr (anhængere, kran, lift, arbejdsredskaber)
- Strøm- og højspændingssystemer

- Bremsesystem.
- Nødprocedurer: Kunne klargøre materiellet til transport i tilfælde af nedbrud (transport af dødt materiel)
- Kunne gennemføre alle krævede kontrolrutiner og sikkerhedstjek på materiellet, inden kørsel påbegyndes.
- Henstille materiellet til sikker parkering efter endt brug såvel som efter gennemførelsen af nødprocedure
- Opnå indgående kendskab til de forskellige bremsesystemer og deres virkemåde
- Kunne tjekke og efterfylde nødvendige beholdninger, f.eks.:
- Bremsevæske
- Brændstof
- Hydraulik olie
- Kølevæske
- Bremsesand
- Kunne sikre tekniske arbejdsredskaber efter producentens anvisninger for klargøring til transportkørsel
- Opnå kendskab til traktionssystemet, motorer og transmission
- Kunne udføre en bremseprøve
- Kunne inspicere og identificere uregelmæssigheder ved køretøjet samt kunne vurdere deres vigtighed og reagere herefter, herunder evt. afhjælpning af mindre fejl
- Have forståelse for betydningen af forskellige beskyttelsesforanstaltninger ved opstart
- Kunne træffe nødvendige foranstaltninger til at sikre køretøjet og tilkalde hjælp i tilfælde af nedbrud eller uheld
- Kunne identificere, hvorvidt der fremføres farligt gods på køretøjet og have kendskab til procedurer i relation til dette
- Kunne vurdere, om køretøjet kan forsætte kørslen, og under hvilke betingelser, efter en utilsigtet hændelse og herunder:
- Kunne informere infrastrukturforvalteren om disse betingelser
- Kunne henstille køretøjet på en sådan måde, at det ikke utilsigtet kommer i bevægelse
- Have kendskab til forholdsregler til at standse køretøjet eller dele heraf i tilfælde af, at det uventet er kommet i bevægelse

Undervisningsform

Uddannelsen skal ske gennem en kombineret teoretisk og praktisk undervisning, så personen forud for den praktiske undervisning har opnået det tilstrækkelige teoretiske kundskabsniveau.

Tilrettelæggelse og gennemførelse

Materielejeren tilrettelægger og gennemfører den godkendte uddannelse i overensstemmelse med den af Banedanmark godkendte uddannelsesplan.

Den godkendte uddannelse tilrettelægges og gennemføres i henhold til- og i regi af Banedanmarks godkendelse som uddannelsescenter jf. Bekendtgørelse om godkendelse af uddannelsescentre, eksaminatorer, m.v. ved uddannelse af lokomotivførere på jernbaneområdet.

Uddannelsen skal gennemføres af en godkendt kørelærer med den pågældende litra på sit certifikat.

1.5 Tilsyn med uddannelsen

Da den godkendte uddannelse tilrettelægges og gennemføres i regi af Banedanmarks godkendelse som uddannelsescenter og da Banedanmark har det faglige ansvar for den pågældende litrauddannelse, herunder ansvaret for gennemførelsen af uddannelsen, vil Banedanmark føre tilsyn med, om gennemførelsen af uddannelsen sker i overensstemmelse med de til uddannelsen godkendte dokumenter.

1.6 Uddannelse af kørelærer ved indkøb af nyt materiel

Når en materielejer indkøber nyt materiel, vil materielejer, som udgangspunkt, ikke have en kørelærer med den nyindkøbte litra på certifikatet. For at materielejer har mulighed for at få uddannet en kørelærer i den nyindkøbte litra, kan undervisningen af kørelæreren varetages af den materielsagkyndige i virksomheden eller den materielsagkyndige fra fabrikken, hvorfra materiellet kommer.

For at kørelæreren kan få påskrevet litraen på sit certifikat, skal kørelæreren uddannelse dokumenteres og godkendes i overensstemmelse med Retningslinjer for godkendelse af litrauddannelse. Kørelæreren skal bestå en prøve afholdt i overensstemmelse med de før nævnte retningslinjer. Herefter kan kørelæreren få påskrevet litraen på sit certifikat og derefter forestå undervisning af lokomotivførere i den pågældende litra.